

v evropské politice (11. 2. - 17. 2. 2019)

Událost týdne:

14. února nepodpořila britská Dolní sněmovna premiérku Theresu Mayovou v její snaze zachránit brexitovou dohodu prostřednictvím úpravy podmínek tzv. britské pojistky, která byla hlavním důvodem nepřijetí dohody poslanci na konci ledna. Tiskový mluvčí premiérky po hlasování uvedl, že vláda bude v jednáních s EU o této záležitosti pokračovat, aby Británie mohla evropský blok opustit dle plánu 29. března.

12. února vyloučil generální tajemník NATO Jens Stoltenberg, že by NATO v reakci na ukončení dohody o likvidaci raket krátkého a středního doletu (INF) rozmístilo v Evropě nové jaderné pozemní střely. NATO však dle něj podnikne přiměřené kroky, aby byla garantována obrana spojenců a odstrašeny případné útoky.

12. února informovala agentura ČTK s odvoláním na televizi CNN Türk, že Turecko vydalo zatykač na 1122 lidí, neboť je podezřívá ze zapojení do pokusu o puč v roce 2016. Dotčené osoby mají být napojeni na hnutí duchovního Fethullaha Gülena, jehož Ankara viní ze zosnování pokusu o převrat. Po nezdařeném puči Ankara zahájila rozsáhlé pronásledování údajných Gülenových příznivců.

12. února byl v Madridu zahájen ostře sledovaný soudní proces s 12 katalánskými politiky, kteří čelí obžalobě kvůli referendu o nezávislosti Katalánska z roku 2017. Za vzpouru by někteří z nich mohli být potrestáni 16 až 25 lety vězení. Před budovou soudu se shromáždili příznivci i odpůrci nezávislosti Katalánska. Přímo v Katalánsku proběhly demonstrace separatistů.

13. února proběhla v Belgii jednodenní generální stávka, kterou kvůli požadavku na zvýšení mezd svolaly tři odborové svazy. Ochromena tak byla belgická letiště, veřejná doprava i činnost místních úřadů, obchodů či pošt. Poslední generální stávka se v Belgii uskutečnila v prosinci 2014.

13. února nepodpořili španělští poslanci vládní návrh rozpočtu pro letošní rok. Socialistický premiér Pedro Sánchez později v témže týdnu oznámil, že předčasné parlamentní volby se proto budou konat 28. dubna. Za poslední čtyři roky se bude jednat už o třetí parlamentní volby ve Španělsku.

14. února oznámila mezinárodní investigativní skupina Bellingcat na svém webu, že jméno třetího agenta ruské GRU, jenž se měl podílet na loňské otravě Sergeje Skripala v Británii, je Denis Sergejev. Sergejevým krycím jménem mělo být Fedotov.

15. února podepsal ruský prezident Vladimir Putin prohlášení, podle něžž byla invaze Sovětského svazu do Afghánistánu „internacionální povinností“. Učinil tak při příležitosti 30. výročí odchodu sovětských vojsk z okupovaného území. Kreml tak potvrdil své úsilí rehabilitovat armádu za invazi v roce 1979.

15. února uvedla na úvod mnichovské bezpečnostní konference německá ministryně obrany Ursula von der Leyenová, že Německo musí společně s EU výrazněji přispívat ke společné obraně v rámci NATO. Kritický postoj USA vůči Evropě kvůli nedostatečným výdajům na obranu považuje za oprávněný. Konference ale jinak prokázala odlišné názory USA a EU na přístup k Íránu, fungování NATO či vzájemný obchod.

17. února informovala agentura ČTK s odvoláním na polský web wpolityce.pl, že polský premiér Mateusz Morawiecki se v následujícím týdnu nezúčastní summitu zemí visegrádské čtyřky (V4 - ČR, SR, Polsko, Maďarsko) s Izraelem v Jeruzalémě. Zastoupí jej ministr zahraničí Jacek Czaputowicz. O zrušení Morawieckého účasti se hovořilo již v předchozích dnech kvůli zřejmě chybně interpretovanému výroku izraelského premiéra Benjamina Netanjahua, který měl ve Varšavě během schůzky o Blízkém východě prohlásit, že Poláci pomáhali nacistům za druhé světové války zabíjet Židy. Netanjahu takový výrok však popřel.

